

บทความวิชาการเกษตรเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง

ฝ่ายวิทยุการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร. 02-5798511 โทรสาร 02-5793927

เรียบเรียงโดย นางสาวศิวาพร คงมีทรัพย์

รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร

เรื่อง สศก. เปิดผลศึกษา การบริหารจัดการชีวมวลย่อยที่เหมาะสมจากใบและยอดอ้อย

ชวนเกษตรกรตัดอ้อยสด ลดการเผา เพื่อลดปัญหาฝุ่น PM 2.5

ออกอากาศวันพุธที่ 15 มีนาคม 2566

สวัสดีค่ะ คุณผู้ฟังขอต้อนรับเข้าสู่รายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกร ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร ในระบบ เอ.เอ็ม ความถี่ 1,386 กิโลเฮิร์ต เวลา 06.30 – 07.00 น. สำหรับรายการเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเกษตรกรในวันนี้นำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหว เรื่อง สศก. เปิดผลศึกษา การบริหารจัดการชีวมวลย่อยที่เหมาะสมจากใบและยอดอ้อย ชวนเกษตรกรตัดอ้อยสด ลดการเผา เพื่อลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 ขอเชิญติดตามรับฟังได้เลยค่ะ

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมขับเคลื่อนแก้ปัญหาหมอกพิษฝุ่นละออง ทั้งการรณรงค์และควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร ปฏิบัติการฝนหลวงสร้างความชุ่มชื้นพื้นที่สำหรับป้องกันไฟฟ้าและบรรเทาปัญหาหมอกควัน ส่งเสริมโครงการส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนสนับสนุนให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มทดแทนการเผาทิ้ง

ในการนี้ สศก. ได้มีการศึกษาวิจัยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทดแทนการเผา เพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมตามแนวทางขับเคลื่อนภาคเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) หรือการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการชีวมวลย่อยที่เหมาะสมของเกษตรกร” เนื่องจากสินค้าอ้อย มีประเด็นปัญหาอ้อยไฟไหม้ ซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเผาใบอ้อยและยอดอ้อยที่เป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) และรัฐบาลกำหนดให้เป็นวาระสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้ ปัญหาฝุ่น PM 2.5 จะเกิดในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งจะตรงกับช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวอ้อยของชาวไร่อ้อยด้วยเช่นกัน

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชีวมวลจากใบและยอดอ้อยหลัง การเก็บเกี่ยวของเกษตรกร จัดเก็บข้อมูลสอบถามเกษตรกรที่ตัดอ้อยสดทั่วประเทศ ปี 2564/65 กลุ่มตัวอย่าง รวม 1,080 ราย จากภาคเหนือ 3 จังหวัด (เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร และนครสวรรค์) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จังหวัด (สุรินทร์ นครราชสีมา ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และชัยภูมิ) ภาคกลาง 4 จังหวัด (อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และสิงห์บุรี) และภาคตะวันออก 1 จังหวัด (สระแก้ว) พร้อมทั้งเก็บข้อมูลด้วยการจัดสนทนากลุ่มเกษตรกร (Focus Group) ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการใบและยอดอ้อย ในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างรวม 80 ราย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อย ร้อยละ 64.17 ใช้แรงงานคนตัดอ้อยสด ส่วนที่เหลือร้อยละ 35.83 เกษตรกรใช้รถตัดอ้อยสด โดยหลังจากที่เกษตรกรตัดอ้อยสดเรียบร้อยแล้ว เกษตรกรมีการจัดการชีว

มวลอ้อยหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีการนำใบและยอดอ้อยไปคลุมดินหรือโถกกลในช่วงเตรียมดินเพื่อปลูกอ้อยในปีถัดไป คิดเป็นร้อยละ 50.83 วิธีเผาใบและยอดอ้อยทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 32.87 วิธีขายใบและยอดอ้อยส่งขายโรงไฟฟ้าชีวมวล คิดเป็นร้อยละ 13.43 ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.87 เกษตรกรใช้วิธีขายเพื่อนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยและอาหารสัตว์ และ แจกฟรี

นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิธีการจัดการชีวมวลอ้อย พบว่า วิธีการใช้ใบและยอดอ้อยคลุมดิน เพื่อเป็นธาตุอาหารเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และความชุ่มชื้นให้แก่ดิน เป็นวิธีที่เหมาะสม เนื่องจากต้นทุนการจัดการต่ำ ให้ประโยชน์ ในการบำรุงดินและอ้อยที่ยั่งยืน ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนปัจจัยการผลิตค่าปุ๋ย และยากำจัดวัชพืช รองลงมาคือ การขายใบและยอดอ้อยเพื่อเป็นเชื้อเพลิงให้แก่โรงไฟฟ้าชีวมวล ถือเป็นทางเลือกที่ดีเช่นกัน เนื่องจากมีความคุ้มค่าและเหมาะสมกับเกษตรกรที่ต้องการเอาใบอ้อยออกจากแปลง จึงควรผลักดันให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่ พัฒนาให้มีผู้ให้บริการด้านเครื่องจักรกล ทางภาคเกษตร เพื่อจัดการชีวมวลอ้อย ทดแทนแรงงาน และเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ขาดแคลนเพื่อลดการเผา และสามารถ นำชีวมวลอ้อยไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมเกษตรหรือสร้างรายได้ควบคู่กับการลดผลกระทบการปลดปล่อย PM 2.5 จากการเผาอ้อย ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ด้านนางกาญจนา แดงรุ่งโรจน์ รองเลขาธิการ สศก. กล่าวเพิ่มเติมในรายละเอียดว่า จากการจัดสนทนากลุ่มกับเกษตรกรในพื้นที่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเผาใบและยอดอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยว ได้แก่ 1) ต้นทุนที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว ถ้าต้นทุนน้อยก็จะเลือกวิธีเผาแล้วตัดอ้อยทำให้ไม่สามารถลดปริมาณอ้อยไฟไหม้ได้อย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากอ้อยไฟไหม้ตัดง่ายกว่าและรายได้ดีกว่า 2) ระบบการเพาะปลูกและสภาพพื้นที่ของแปลงอ้อยที่อาจ ไม่เหมาะสมต่อการใช้เทคโนโลยีทั้งการปลูกและการเก็บเกี่ยว เช่น รถตัดอ้อย 3) การขาดแคลนแรงงานหรือแรงงาน ในพื้นที่จะเลือกรับตัดอ้อยเฉพาะอ้อยที่สางใบหรืออ้อยไฟไหม้เท่านั้น รวมทั้งขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีผลิตอ้อย เช่น คนขับรถตัดอ้อย คนขับรถอัดใบอ้อย และ 4) พื้นที่ขาดแคลนเครื่องจักรที่เหมาะสมสำหรับเก็บเกี่ยวอ้อยทำให้ต้องตัดอ้อยไฟไหม้ รถตัดอ้อยมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับพื้นที่เก็บเกี่ยว

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่เหมาะสมของเกษตรกร ควรดำเนินการ 1) ผลักดันการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์/สมาคม เพื่อบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่ และบริบทชุมชน 2) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ สำหรับการบริหารจัดการชีวมวลอ้อย จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน โรงงานน้ำตาล โรงไฟฟ้าชีวมวล สมาคมชาวไร่อ้อย เกษตรกรชาวไร่อ้อย และชุมชน 3) สนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 4) การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กำหนดบทบาทให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ท่านที่สนใจผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่เหมาะสมของเกษตรกร สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชไร่และธัญพืช สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 2579 7554 ในวันและเวลาราชการ หรือ Facebook Fanpage เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน หรือ Line@ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาที่เกี่ยวข้องซื้อขายได้ทั่วประเทศ

ข้าว

ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลินาปี เฉลี่ยตันละ 13,450 บาท สัปดาห์ก่อน 13,352 บาท

ข้าวเปลือกความชื้น 15% เฉลี่ยตันละ 9,966 บาท สัปดาห์ก่อน 9,955 บาท

ข้าวโพด

ข้าวโพดความชื้นไม่เกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 11.73 บาท สัปดาห์ก่อน 11.54 บาท

ข้าวโพดความชื้นเกิน 14.5 % สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 9.05 บาท สัปดาห์ก่อน 8.99 บาท

ถั่วเหลือง

ถั่วเหลืองชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 27.25 บาท สัปดาห์ก่อน 25.75 บาท

ถั่วลิสง

ถั่วลิสงทั้งเปลือกแห้ง สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 35.02 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

ถั่วลิสงทั้งเปลือกสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 30.04 บาท สัปดาห์ก่อน 30.40 บาท

ถั่วเขียว

ถั่วเขียวผิวมันเมล็ดใหญ่ชนิดคละ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 26.06 บาท สัปดาห์ก่อน 25.38 บาท

ถั่วเขียวผิวมันเมล็ดเล็กคละ สัปดาห์นี้ไม่มีรายงานราคา

ปาล์มน้ำมัน

ผลปาล์มทั้งทะลาย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 5.53 บาท สัปดาห์ก่อน 5.11 บาท

มันสำปะหลัง

หัวมันสำปะหลังสด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 2.94 บาท สัปดาห์ก่อน 2.91 บาท

มันเส้น

มันเส้น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 7.61 บาท สัปดาห์ก่อน 7.49 บาท

ไหม

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 1 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 2,058 บาท สัปดาห์ก่อน 1,880 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 2 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 1,458 บาท สัปดาห์ก่อน 1,383 บาท

เส้นไหมพื้นเมืองเกรด 3 สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 942 บาท ราคาทรงตัวจากสัปดาห์ก่อน

สับปะรด

สับปะรดโรงงาน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 7.59 บาท สัปดาห์ก่อน 7.53 บาท

สับปะรดบริโภค สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 10.61 บาท สัปดาห์ก่อน 11.26 บาท

ยางพารา

ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 1	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 47.31 บาท	สัปดาห์ก่อน 47.21 บาท
ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 2	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 46.81 บาท	สัปดาห์ก่อน 46.71 บาท
ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 3	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 46.31 บาท	สัปดาห์ก่อน 46.21 บาท
ยางก้อนคละ	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 21.06 บาท	สัปดาห์ก่อน 20.99 บาท
เศษยางคละ	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 19.68 บาท	สัปดาห์ก่อน 19.66 บาท
น้ำยางสดคละ	สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 47.09 บาท	สัปดาห์ก่อน 47.02 บาท

ราคาสินค้าปศุสัตว์

สุกร

สุกรน้ำหนัก 100 ก.ก.ขึ้นไป สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก.ละ 88.33 บาท สัปดาห์ก่อน 88.69 บาท

ไก่เนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 44.62 บาท สัปดาห์ก่อน 44.68 บาท

ไข่ไก่

ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 329 บาท สัปดาห์ก่อน 331 บาท

ไข่เป็ด

ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ยร้อยฟองละ 389 บาท สัปดาห์ก่อน 391 บาท

โคเนื้อ

ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 97.19 บาท สัปดาห์ก่อน 96.91 บาท

กระบือ

ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศ สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 81.18 บาท สัปดาห์ก่อน 80.79 บาท

ราคาสินค้าประมง

ปลาตุ๊กบึกอูย สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. 58.61 บาท ละ สัปดาห์ก่อน 58.76 บาท

ปลาช่อน สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 80.27 บาท สัปดาห์ก่อน 76.99 บาท

กุ้งขาวแวนนาไม สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 148.11 บาท สัปดาห์ก่อน 149.92 บาท

ปลาทู สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 73.00 บาท สัปดาห์ก่อน 72.81 บาท

ปลาหมึกกระดอง สัปดาห์นี้ไม่มีราคา

ปลาเป็ด สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 6.80 บาท สัปดาห์ก่อน 6.87 บาท

ปลาป่น สัปดาห์นี้ราคาเฉลี่ย ก.ก. ละ 41.00 บาท

จากกันวันนี้ฝากประชาสัมพันธ์ข่าวสารของศูนย์บริการร่วมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเปิดให้บริการ ข้อมูล/ข่าวสาร และรับเรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งเป็นจุดรับบริการที่รวมงานบริการหลายประเภท จากหลายหน่วยงานของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการยื่นรับบริการต่าง ๆ ได้ที่จุดรับเรื่อง เพียงจุดเดียว โดยเราให้บริการข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านการเกษตร ข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ข้อมูลข่าวสาร ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน การบัญชีของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร ข้อมูลรายงานการสรุปสถานการณ์รายวัน เป็นต้น โดยทุกท่านสามารถติดต่อได้หลายช่องทางที่

- Call Center 1170

- เว็บไซต์ [www.moac.go.th /builder/service/](http://www.moac.go.th/builder/service/)

- อาคารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 1 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทรศัพท์ : 0-2281-5955 หรือ 0-2281-5884

ขอขอบคุณ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เรื่อง สศก. เปิดผลศึกษา การบริหารจัดการชีวมวลอ้อยที่เหมาะสม จากใบและยอดอ้อย ชวนเกษตรกรตัดอ้อยสด ลดการเผา เพื่อลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 และราคาสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ ประจำสัปดาห์ที่รายงานให้เราได้ทราบกันในสัปดาห์นี้ด้วยค่ะ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรที่กรุณาเป็นสื่อกลางให้เราได้พบกัน ทุกสัปดาห์

สำหรับวันนี้เวลาของเราได้หมดลงแล้ว หากคุณผู้ฟังท่านใดต้องการ ติดต่อสอบถามข้อมูลด้านเศรษฐกิจการเกษตร สามารถติดต่อได้ที่ ส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร ทางเบอร์โทรศัพท์ 02-561-2870 หรือติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวได้ที่เว็บไซต์ สศก. www.oae.go.th / Fanpage Facebook เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน และอีกหนึ่งช่องทางเพื่อร่วมติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจการเกษตรผ่าน line@ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร โดยคุณผู้ฟังสามารถเพิ่มเราเป็นเพื่อนได้ โดยค้นหา ID Line : @oanews เพียงเท่านี้คุณผู้ฟังก็สามารถติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจการเกษตรได้อย่างทันสถานการณ์ สำหรับวันนี้เวลาของรายการหมดแล้ว พบกันใหม่ในวันศุกร์ สวัสดีค่ะ